

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLIX.

Ч. 272. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 25-го листопада 1941.

No. 272. Jersey City, N. J., Tuesday, November 25, 1941.

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ПЕРЕГОВОРІ ВВІЙШЛИ В КРИТИЧНУ СТАДІЮ

ВАШИНГТОН. — З урядових кол наспівають вістки, що американсько-японські переговори входять в критичну стадію. Їх висхід заважить цілком певно на дальшій судбі відносин між Америкою й Японією. Обидві сторони заперечують, що вони готові прийняти певного рода компроміс в справі далекого економічно-стратегічної війни. Обидва уряди подали загальні наміри, на яких можуть досягнути триваліше порозуміння. Загально вірять, що доки існує рівновага сил в Європі, так довго на Півночі не буде війни. Це означає, що якщо Японія збройно не виступить проти Росії, Америка готова задержати „статус кво“ на Далекому Сході. Знаменно річчю являються переговори відбуті між секретарем стейту Корделом Голом та представниками Англії, Китаю, Голландії та Австралії. Розмови тих представників велися навколо справи порозуміння з Японією. Є сподівання, що бодай щодо загальніших проблем вдасться обидвом державам таки прийти до якогось порозуміння.

ВЕЛЕС ЗАПЕВНЯЄ ПОВНУ ПОМІЧ ЗБІГЦІМ

БАЛТИМОР (Мереленд). — Підсекретар стейту Сомер Велес заявив, що по закінченню теперішньої війни американський уряд, разом з іншими урядами, буде співпрацювати в справі приміщення тих політичних збігців, які внаслідок нових підвоїв в Європі опиняться без території та захисту над головою. Він твердив, що справа політичних вигнанців все обходила американський уряд, який ще перед цю війною запропонував сформування між-алянтського комітету для допомоги політичним збігцям. Підсекретар Велес говорив до члена Американсько-Жидівського Конгресу.

ЗАКОНПРОЄКТ В СПРАВІ КОНТРОЛІ ЦІН В ПАЛАТІ ПОСЛІВ

ВАШИНГТОН. — По кількох місяцях дискусій над проблемою заведення контролю цін, щоб не допустити до інфляції, прийшов в палату послів на черговий порядок наряд законпроєкт в справі контролі цін. Представники урядової більшості заповідають, що проєкт перейде згідно з бажаннями президента Рузвельта.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДАЛІ ПРОТИ-СТРАЙКОВИХ ЗАКОНІВ

ВАШИНГТОН. — Не зважаючи на компроміс між президентом Рузвельтом та Дж. Лисом, головою майнерської юнії в справі страйків, в конгресових колах домагаються далі проти-страйкового законодавства. Прихильники такого законодавства є тої думки, що виїмковий стан, в якому знаходиться Америка, вимагає, щоб на полі промисловості панував цілковитий порядок.

ФІНЛЯНДІЯ ВЕДЕ ОБОРОННУ ВІЙНУ — КАЖЕ ПРОКОП

ВАШИНГТОН. — Гьяльмар Прокоп, фінський представник у Вашингтоні, заявив, що Советський Союз допустився „злочинної агресії“ проти Фінляндії, тому то фінський нарід веде цю війну виключно в інтересі своєї власної оборони. Советський уряд пробує заперечити, начеб то Фінляндія воювала в своїй обороні, говорив Прокоп, а приписує їй імперіалістичні зазіхання, що не відповідає правді. Далі він згадав, як то в 1939. р. Москва без найменшої причини напала на Фінляндію та намагалася знищити державну незалежність фінського народу. Щоб оправдати себе перед світом за свої злочини, большевицький уряд намагався обдурити цілий світ кажучи, що це Фінляндія перша почала „імперіалістичну війну“ проти ССР. 22. червня ц. р., говорив Прокоп, це була комуністична Росія, що перша почала бомбардувати фінські міста.

РОБІТНИЦТВО ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ МУСЯТЬ ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ ОДНОЇ ЦІЛІ — КАЖЕ ВАГНЕР

НЬО ЙОРК. — Сенатор Роберт Ф. Вагнер, демократ з Нью Йорку та автор многих законів щодо відношення між робітниками й працевдавцями, заявив, що сучасні обставини вимагають тісної співпраці між працею й капіталом. Він запропонував створення відповідних агенцій, які добровільно посередничали між робітниками і працевдавцями у випадках конфлікту.

БАТІСТА ЗАПОВІДАЄ, ЩО АМЕРИКА БУДЕ У ВІЙНІ В НАСТУПНУ ВЕСНУ

ГАБАНА (Куба). — Президент Куби Фульгенціо Батіста заявив, що в наступну весну Америка певно приступить до європейської війни, а тоді Куба стане по стороні Америки. Він твердив, що „якщо свобода Європи залежить від американського війська, то Американ напевно вишле його у відповідну хвилину“. Щодо Куби, то вона тільки жде приказу від провідної держави західної півкулі, себто від Злучених Держав Америки, кінчив Батіста.

ГРАФІНЯ ТОЛСТОЙ ПОМАГАЄ БОЛЬШЕВИКАМ

ВАЛЕРІ КОТАДЖ (Н. Й.). — Графиня Олександра Толстой, дочка відомого московського письменника Льва Толстого, заявила, що т. зв. Фондція Толстого, організована 1939. р. для допомоги московським утікачам з ССР, буде по-магати тепер тим, що терплять від війни в Росії. Збірки зібрані згаданого організацією, буде посылати графиня Толстой не через Московський Допомоговий Комітет, але через Американський Червоний Хрест, як це робить багато інших американських організацій.

ВЕЛИЧАВИЙ ОБХІД 15-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ ТОВ. „ДНІСТЕР“, 361. ВІД. У. Н. СОЮЗУ В НЬО ЙОРКУ

Около 600 ньюйорчан, членів Тов. „Дністер“ та інших Союзових відділів з Нью Йорку та околиць, зібраних на ювілейнім бенкеті з нагоди 15-ліття існування Товариства „Дністер“, найбільшого відділу У. Н. Союзу, мали гарну нагоду натішитись здобутками американських українців, а зокрема здобутками громадянства, організованого в рядах У. Н. Союзу. Голосно оплескувано вияви патріотичного відношення американських українців до прибраної Батьківщини. Але не менш голосними були вияви гарячої симпатії для тих, що терплять в Європі, а зокрема до тої трагедії, яку переживає український нарід. Особливо ентузіастично оплескувано конгресмена з 14. виборчої округи Артура Кляйна, коли він на згаданім бенкеті, влаштованім в неділю, 23. листопада ц. р. в Централ Плаза в Нью Йорку, заявив, що „американські українці не сміють обмежувати своєї праці тільки до американського ґрунту, а повинні допомагати українському народові в Європі, так, щоб Україна визволилася не тільки від армії Гітлера, але також з неволі Сталіна“. Інші американці як С. Д. Фалько, ново-вибраний радний Нью Йорк Кавіті та демократичний лідер 8. округи А. Розенталь твердили, що українці як примірні американські горожані повинні також пам'ятати за свій рідний край в Європі та допомогти йому визволитися з чужої неволі. Д. Галичін, головний секретар У. Н. Союзу, начеркнув у головній промові завдання У. Н. Союзу, який є не тільки аскураційною організацією, але також провідником української еміграції в Америці. Асемблемен С. Ярема, член „Дністра“, говорив про користь, які дає згадана організація тут роджений українській молоді. А М. Мурашко, головний предсідник У. Н. Союзу, зложив привіт від головно-го уряду та побажання „Дністрові“ дальшого розвитку.

Бенкет, що був добре організованою та примірною імпрезою, відкрито відігранням американського гімну „Стар Спенглед Беннер“ та гімну „Ще не вмерла України“. Голова Ювілейного Комітету М. Левкович відчинив бенкет та попросив на товмистра адв. М. Пізнака, також члена „Дністра“. Парох греко-католицької церкви св. Юрія о. І. Забава отворив бенкет молитвою. Відтак голова „Дністра“ С. Ковальчук привітав представників численних Союзових відділів і гостей, а П. Кучма, секретар „Дністра“ здав короткий звіт з діяльності відділу.

Підчас бенкету хорорий ансамбль під провідом М. Скоробогача, члена „Дністра“, виконав добіру артистичну програму, на яку складалася композиції М. Лисенка, Д. Котка і Б. Вахнянина. Солостка панна М. Балинська відповідала сольо, а панна Малетич відіграла вязанку українських народних пісень на гармонії. При лані була панна О. Дмитрієв.

По представлених товмистрам визначніших гостей, між якими був відомий український бандрист проф. В. Ємєн, та всіх урядників „Дністра“, бенкет закінчив молитвою о. Л. Зеселовського, парох укр. прав. церкви св. Володимира. 15-літній ювілей Тов. „Дністер“ оставив гарні враження учасникам, бо був добре й пляново організований.

БРИТІЙЦІ В ЛІБІЇ ЗДОБУЛИ ДВІ ВАЖНІ ТВЕРДИНИ — КАПУЗО І БАРДІЮ

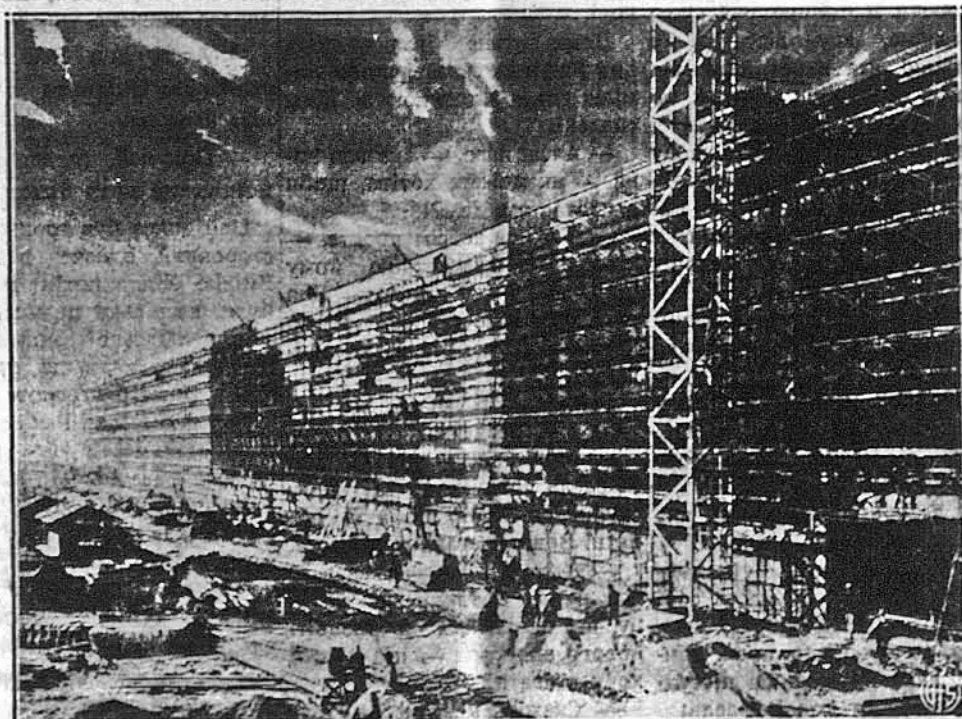
Бритійська офензива в Лібії розвивається для британців дуже корисно. Їхні війська вже здобули сильні твердини — Капузо і Бардію. Відділи повзів загнались аж близько Тобруку. Ця офензива прибрала величезні розміри. Деякі військові знавці кажуть, що коли ходити про число воєнних машин, то це найбільша битва на світі. Бритійські звідомлення говорять, що їхнім військам вдалось знищити „велике число ворожих повзів“, а також взяти в полон тисячі війська держав „осі“. Боротьба з шаленим завзяттям ведеться далі. Німці всюди ставлять дуже сильний опір. Навіть італійські частини б'ються не зле.

НІМЦІ ОБЕРЕЖНІ В ЗВІТАХ З ЛІБІЇ

Німецькі звідомлення з Лібії говорять, що британці розпочали там сильну офензиву. Боротьба ведеться на широку скалю і дотепер німецьким силам вдалось відперти з великими втратами для британців всі їх наступи, кажуть німецькі звідомлення. Втрати британців, за подіями лише німцями, вносять 260 повзів і 200 панцерних авт. Проте німецькі звідомлення повздержуються з оптимістичними передсказуваннями відносно вислуду боротьби. Боротьба ріниться щойно в кількох наступних днях, кажуть вони.

НІМЦІ ЗДОБУЛИ РОСТОВ

Німецькі війська здобули на Україні Ростов, що є „брамою на Кавказ“. В однім місці, кажуть німецькі звідомлення, їхні сили в більшій кількості перейшли по замерзлім Доні на другий бік та посунались 15 миль на схід від Ростова.

ФАБРИКА БЕЗ ВІКОН. — У Форт Ворт, у стейті Тексас, будують величезну фабрику літаків. Стіни збудовані з скла й сталі, без вікон. Брак вікон спричинений тим, що температура повітря в фабриці буде штучно контролювана. Підлоги фабрики, що її власником є підприємство „Консолідейтд Еркрефт Корпорейшен“, мають 2 мільйони квадратних стій поверхні. Фабрики будуть уживати для складання літаків.

ГАРІМАН СТВЕРДЖУЄ, ЩО АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ ВЖЕ У ВОГНІ

ЛОНДОН. — Еврил Гаріман, голова американської місії в справі доставки продуктів до воюючих європейських країн, виголосив у Лондоні через радіо промову, в якій заявив, що американські воєнні кораблі вже в повнім розгарі боротьби на Атлантийським океані. Вони полюють на німецькі боеві кораблі і субмарини та при першій нагоді стріляють у них. З черги німецькі субмарини де лиш можуть стріляють у американські кораблі. Чи Америка вже в короткім часі вступить в отверту і повну війну — Гаріман не хотів пророкувати. Лише заявив, що колиб цього було треба, то цілком певно вона не буде отягатись. Про Совети Гаріман говорив, що на його думку вони будуть продовжувати боротьбу. Водночас він заявив, що Америка помагає Советам виключно з мілітарних причин, а не з симпатії до її устрою. Совети мусять це собі ясно усвідомити, що Америка не любить комунізму і не хоче в себе його мати, говорив Гаріман.

ПАПА ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ ПРО МИР

РІМ. — В ватиканських колах говорять, що Папа Римський, користаючи з Різдвяних Свят виголосить до світу промову із закликом до замирення. Головно Папа буде апелювати до державних мужів різних країн, щоб ті пильно слідували за кожною відповідною нагодою і довели цей збройний конфлікт до кінця. Ця промова буде виголошена в різдвяне навечеря 24. грудня ц. р. з ватиканської радіової стації.

НІМЦІ СКЛИКАЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЕСЯТЬОХ НАЦІЙ

БЕРЛІН. — Німеччина задумує скликати конференцію представників десятих європейських держав з ціллю, щоб ті держави приступили до протикомуністичного пакту, закінченого в 1939. р. між Німеччиною, Італією і Японією. До того пакту, який у свій час вже був цілком занеханий, належали ще такі держави: Мадящина, Румунія, Словачія, Еспанія, Хорватія, Манчуро і Фінляндія. Ця конференція малаб також задемонструвати волю європейських країн кооперувати з Німеччиною в цілі створення нового ладу, пропонованого німцями. В німецьких офіційних колах тепер говорять, що всі європейські краї дистантуть повну самостійність і створять свого роду європейську федерацію народів. Ціллю Німеччини, говорять німецькі кола є привернути в усіх європейських краях повний добробут, бо лише з процвітаючими країнами зможе Німеччина робити товарообмін.

ВІШІ НА ПЕРЕДОДНІ СПІВПРАЦІ З НІМЕЧЧИНОЮ

ВІШІ. — Французький уряд маршала Петена вже мабуть у короткому часі приступити до повної співпраці з Німеччиною. Та співпраця буде відбуватись у мілітарній, політичній і економічній площині. Франція віддасть до диспозиції німцям свої порти на Середземнім морі, а навіть свої боеві кораблі. Також її армія буде охороняти французьких берегів від Бордо до Еспанії перед британськими силами. Політично Франція вміститься в той міжнародний уклад, який готують німці в Європі. Що за те дістане Франція — покищо ніхто в Франції не говорить. Одинокою уступкою дотепер для Французів є це, що німці зменшили кошта удержання німецької армії на французьких територіях з 400 мільйонів франків денно до сто мільйонів денно. В неутральних колах говорять, що ця співпраця наступить під натиском німців, які в останніх тижнях поставили Франції ультімат.

В ЯПОНІ НЕЗАДОВОЛЕННЯ З АМЕРИКИ

ТОКІО. — Японські газети висказують своє незадоволення з приводу цього, що секретар стейту Кордел Гол мав наради з представниками чотирох держав, які зацікавлені в подіях на Далекому Сході. Тими державами є: Британія, Голляндія, Китай і Австралія. Японські газети заважають, що Японія хоче поагодити свої спори з Америкою, а не водночас з названими чотирма державами. Ці наради п'ятох держав в очах японських газет творять ще більш перешкоди на шляху до японсько-американського порозуміння, хоч в Америці їх уважають добрим знаком в американсько-японських переговорах.

СОВЕТСЬКА ЗАЛІЗНИЧНА ЛІНІЯ ФУНКЦІОНУЄ ПРАВИЛЬНО

КУРЬБІШІВ. — Американські журналісти, переїзжаючи через советські околиці з Москви до Куйбишева, заважали, що советська залізнична лінія, хоч пересуває по собі залізничні поїзди поволі, пересічно по 18 миль на годину, але проте робить це правильно. З заходу на схід сунуть тисячі поїздів, що везуть на собі всілякі машини. Ті машини советська влада забирає далі на схід, щоб там знов з них будувати продукційні центри. Знов зо сходу на захід їдуть поїзди наладовані вояками, гарматами, амуніцією, харчами й іншими воєнними продуктами.

НІМЦІ ВИДОБУВАЮТЬ МІНЕРАЛИ В ПОЛЬЩІ

ЦІРІХ. — Німецька газета „Франкфуртер Цайтунг“ з 22 листопада ц. р. приносить звіт про успіхи німецької влади на польських територіях в ділянці видобування залізної руди. Продукція сталі в Горішнім Шлеську зросла за німецької адміністрації на десять відсотків в порівнянні з польськими часами. В останніх 12 місяцях видобуто там два мільйони і триста тисяч тонн сталі. Також зросла продукція цинку.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 20, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Американсько-Словянський Конгрес

Коли об'єднуються десь люди, щоб спільними силами дати крашу поміч своєму краю, то це, очевидно, річ природна і похвальна. Тому в основі є добра теж і та думка, що є за те, щоб зібрати американців словянського походження на те, щоб дати крашу допомоги Америці й демократіям в боротьбі з Гітлером, що то підбиває і поневоліє теж і словянські землі. Отже засадничо не можна мати нічого й проти цього Американсько-словянського Конгресу, що то мав відбутись в Пітсбургу, в днях 21—23 листопада 1941. Як нас повідомляють, цей конгрес наразі не відбується, бо відмовились від участі головні польські, чехословацькі й словінські організації, не зважаючи на те, що й вони є за оборону Америки та за полертя заграничної політики президента Рузвелта і боротьбу з Гітлером. А саме те мало бути предметом наради конгресу. Комітет, що скликавав цей конгрес, подає, що він хоче об'єднання американських словян, а не їх розбиття. Тому саме відкладає Конгрес, щоб таким чином дати протигітлерівським словянським силам крашу змогу порозумітись і взяти участь в Конгресі.

Не знаємо ближче, як дійсно ці всі справи мають. Знаємо тільки, що більшовицькі У. Ш. Вісти стали нараз з інтернаціоналізм дуже великими слов'янами і зачали ревню цей Конгрес попірати, подібно як російська і кацапська преса та різні реакціонери. Зате не бачили ми ні одної головної української організації, щоб зголосила свою участь в Конгресі, як це зробили й інші словянські організації. Теж не бачили ми в ні одній українській газеті, щоб вона щось писала про цей Конгрес. Значить, що можна сказати, що американські українці поставили до Конгресу в такий спосіб, що ні його попірати, ні проти нього не виступали, бо й без цього Конгресу вийшли дуже виразно вже давно своє становище у всіх тих справах, що їх Конгрес думає порушувати. Що більше, ні з того, що писалося про Конгрес, ні з списку „покровителів“ годі було мати певність, чи Конгрес буде демократичний і чи матиме відвагу поступити дійсно до демократичному і осудити всякі насильства, агресії та диктатури. А це дуже важне, бо між американськими слов'янами є тертя і непорозуміння тільки через те, що певна частина американців словянського походження боронить тих словян в Європі, що є самі напасниками і гноблять других, словян і не-словян.

Конгрес американських словян потрібний і міг би доклати доброго діла, якщо зближив до себе тих американців словянського походження, що з собою добре не живуть із старокраєвими порохунками. Він міг би навіть започаткувати щось у роді „акції веселованського світу“ на взір акції „англо-саксонського світу“. Та щоб так було, треба в такому випадку аранжерам і учасникам такого Конгресу визнавати в першу чергу такі загальні принципи, що були згідні з демократичними засадами і признавали кожному словянському народові право самовизначення і незалежності та свободний вибір, з ким йому бути в федерації.

Радість і Клопоти Експерта

Один з найкращих американських військових журналістів, Генсон Болдвін, написав в „Н. Й. Таймс Магазін“ з 16 листопада ц. р. статтю, в якій описує клопоти і потіхи воєнного знавця. Він на початку признає, що військові знавці, які пописують в газетах не раз заважають чимало клопоту справжнім генералам. Вони поважають тих генералів, як ім весті дану кампанію, куди посилають військо, в котре місце вдарити, як обходити ворога і т. п. Беруться вони радити тоді, коли під руками мають далеко менше матеріялів ніж ті генерали, що провадять військом. Бо свої інформації ті газетні воєнні знавці здобувають окремим шляхом. Свої погляди вони виробляють собі найчастіше з тих окривів, які кидають цивільним людям воєнні штаби з своїх застелених малами столів. На основі тих окривів вони міркують, розміршують, комбінують і приходять до власних висновків, якими поважають генералів та про які пишуть широкому загалу.

Серед широкого загалу є велика маса аматорів, що на основі газетного писання і собі думають, „розміршують“ і приходять до власних висновків. Від газетного знавця вони домагаються виразної діагнози, виразного означення даних подій. Інакше йому відмовляють знання. Але коли якийсь передбачення газетного страгана сповниться, широкий загал приймає це як самозрозумілий факт. „Вона так мусило статись; інакше годі собі уявити“ — зазначають вони. Коли ж часом так трапляється, що якийсь передбачення не сповнилося, то вони тоді накидаються на газетного знавця соковито лайкою. Забувають вони про стару мудрість, що — кожна людина може помилитись.

Найбільше клопоту заважають такому газетному знавцю люди, які мають свої вироблені думки і бажання в міжнародній політиці та які хотілиб, щоб події бігли таким шляхом, який вони собі уявляють та якого собі бажають. Ті люди виллюють з газет всяку найменшу новинку, яка свідчилаб, що ось їх погляди і бажання сповняються. Зате коли якийсь газетний знавець напише щось такого, що йде в розріз з їхнім бажанням, на його голову від них сипляться відразу прокляття. „Ти гітлерівський агент!“ „Без огляду на твою дурну писанину червона армія таки виграє!“ „Говори собі що хочеш, а Гітлер (чи Мусоліні) виграє!“ Такі і їм подібні вискази сипляться тоді на адресу газетного військового аналіста.

Генсон Болдвін закінчує свою статтю парфразуванням слів Лінколна: „Можна задоволити деяких людей в кожний час, і всіх людей в деякий час. Але задоволити всіх людей в кожний час, неможливо“.

І тому саме він та інші знавці, з різних ділянок, по різних краях, таки далі висказують свої думки. Не звертаючи уваги на клопоти й утіхи таких знавців, їхній голос для широкого загалу потрібний. Вони помагають широкому загалу розбиратись у різних світових проблемах, виробляють собі погляд на різні справи й опісля своїм голосом впливати на ці справи.

Для широкого загалу потрібно їхніх передбачувань навіть коли ті передбачування деколи не сповнюються. Бо передбачування дозволяє людині укладати план на будуче. Без плану на будуче ні одиниця ні нація не може жити. А того плану вона ніколи собі не уложити, коли не зачне своєю увагою, опертою на певних законах і досвіді, вдвлятися у будуче.

Зокрема вдвлятися в будуче повинні провідники, бо це головню від них залежить вироблення суспільних планів і напрямків. Вони висунені на провідні становища тому, що мають чи повинні мати, більш проникливий мозок ніж інші люди і вмють, чи повинні вмють, наперед передбачати ті події, яких широкий загал не раз не годен передбачити.

А це приводить до ще одного закінчення: Провідники не повинні тиснутись у хвості подій, чи в „хвості“ широкої публічної опінії, тільки повинні передомовувати публічну опінію, коли вона хибна.

Таке передомовування публічної опінії відбувається навіть в найбільш демократичних краях, в яких панує засада: голос народу, голос Божий.

В демократичних краях чи-сяться з голосом народу. В остаточнім результаті він рішає. Але заки провідники даного демократичного краю допустять до цього всенародного рішення, вони стараються наперед цю справу довести до прилюдного дискусію перед широким загалом вислухати „голос народу — голос Божий“.

Важні національні потягнення рішаються в той сам спосіб, а Гітлер (чи Мусоліні) виграє! Такі і їм подібні вискази сипляться тоді на адресу газетного військового аналіста.

Генсон Болдвін закінчує свою статтю парфразуванням слів Лінколна: „Можна задоволити деяких людей в кожний час, і всіх людей в деякий час. Але задоволити всіх людей в кожний час, неможливо“.

І тому саме він та інші знавці, з різних ділянок, по різних краях, таки далі висказують свої думки. Не звертаючи уваги на клопоти й утіхи таких знавців, їхній голос для широкого загалу потрібний. Вони помагають широкому загалу розбиратись у різних світових проблемах, виробляють собі погляд на різні справи й опісля своїм голосом впливати на ці справи.

Для широкого загалу потрібно їхніх передбачувань навіть коли ті передбачування деколи не сповнюються. Бо передбачування дозволяє людині укладати план на будуче. Без плану на будуче ні одиниця ні нація не може жити. А того плану вона ніколи собі не уложити, коли не зачне своєю увагою, опертою на певних законах і досвіді, вдвлятися у будуче.

Зокрема вдвлятися в будуче повинні провідники, бо це головню від них залежить вироблення суспільних планів і напрямків. Вони висунені на провідні становища тому, що мають чи повинні мати, більш проникливий мозок ніж інші люди і вмють, чи повинні вмють, наперед передбачати ті події, яких широкий загал не раз не годен передбачити.

А це приводить до ще одного закінчення: Провідники не повинні тиснутись у хвості подій, чи в „хвості“ широкої публічної опінії, тільки повинні передомовувати публічну опінію, коли вона хибна.

Таке передомовування публічної опінії відбувається навіть в найбільш демократичних краях, в яких панує засада: голос народу, голос Божий.

В демократичних краях чи-сяться з голосом народу. В остаточнім результаті він рішає. Але заки провідники даного демократичного краю допустять до цього всенародного рішення, вони стараються наперед цю справу довести до прилюдного дискусію перед широким загалом вислухати „голос народу — голос Божий“.

Важні національні потягнення рішаються в той сам спосіб, а Гітлер (чи Мусоліні) виграє! Такі і їм подібні вискази сипляться тоді на адресу газетного військового аналіста.

Генсон Болдвін закінчує свою статтю парфразуванням слів Лінколна: „Можна задоволити деяких людей в кожний час, і всіх людей в деякий час. Але задоволити всіх людей в кожний час, неможливо“.

І тому саме він та інші знавці, з різних ділянок, по різних краях, таки далі висказують свої думки. Не звертаючи уваги на клопоти й утіхи таких знавців, їхній голос для широкого загалу потрібний. Вони помагають широкому загалу розбиратись у різних світових проблемах, виробляють собі погляд на різні справи й опісля своїм голосом впливати на ці справи.

Для широкого загалу потрібно їхніх передбачувань навіть коли ті передбачування деколи не сповнюються. Бо передбачування дозволяє людині укладати план на будуче. Без плану на будуче ні одиниця ні нація не може жити. А того плану вона ніколи собі не уложити, коли не зачне своєю увагою, опертою на певних законах і досвіді, вдвлятися у будуче.

Зокрема вдвлятися в будуче повинні провідники, бо це головню від них залежить вироблення суспільних планів і напрямків. Вони висунені на провідні становища тому, що мають чи повинні мати, більш проникливий мозок ніж інші люди і вмють, чи повинні вмють, наперед передбачати ті події, яких широкий загал не раз не годен передбачити.

А це приводить до ще одного закінчення: Провідники не повинні тиснутись у хвості подій, чи в „хвості“ широкої публічної опінії, тільки повинні передомовувати публічну опінію, коли вона хибна.

Таке передомовування публічної опінії відбувається навіть в найбільш демократичних краях, в яких панує засада: голос народу, голос Божий.

30 ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ**Рогатин і Тернопіль.**

Рогатин і Тернопіль (після відступу більшовиків) мали такий вигляд згідно з тим, що подає очевидець:

Люди розказують, що Рогатинщина вийшла ще розмірно ціло й не було таких жертв, як усюди. В повіті за більшовицьких часів велике слово мала депутатка Анна Гоголь; називали її „скаженою бабою з Черча“. Вона їздила до Москви, виголошувала усюди промови й врешті втікла разом з більшовиками.

Сам Рогатин не дуже знищений. Знищена тільки церква св. Миколая бомбою, спалені приходство та баня церкви св. Богородиці в Ринку. Коли почалась німецько-більшовицька війна, щойно тоді пішли більшовицькі арешти. Та НКВД не мало вже надто багато часу з усім упоратись. Тільки кількох було розстріляних. В Рогатині нічого не знали, що діялось по інших містах. А як довідалися про ці події опісля, то могли щиро дякувати Богу, що не зазнали такої долі. Останні більшовицькі частини перейшли через місто 1. липня. Напивали з усіх усюдів, метушилися, кидалися по склепах, грабуючи, що попало під руку, але врешті й на цьому скінчилося.

В останній хвилині, як ще відступали більшовики, люди

сб, що в суді при помочи лави присяглих і фахових правників рішається вина якогось проступника. Фахові судді переводять розправу, фахові прокуратори обвинувачують, а фахові адвокати обороняють даного проступника. Але це нефахові присяжні судді, вислухавши фахових виводів правничих знавців, рішають своїм сумлінням, чи дана людина винувата, чи ні?

Завдання різних мілітарних, політичних, економічних і всяких інших знавців є фахово висвітлити перед широким загалом справу. Щойно по докладним висвітненню вони можуть віддати справу під остаточне рішення „голосові народу-голосові Божому“. Якщо вони не висвітлювали точного загалови важних національних проблем, а відразу шукали в нього остаточного рішення, вони були б подібні до тих суддів, прокураторів і адвокатів, які не хочуть переводити докладної судової розправи, мовляв, тому, бо останнє слово всеодно має лава присяглих. Тому треба відразу віддати їм ту справу під вирішення.

чи вже відіхав до Америки, чи ні, та коли вже я батько а ти мати, обоє ми, як ялося задля цієї дитини, побираємося тай справа скінчена.

— Алеж дон Рафаеле! — скрикнула Емілія та почервоніла наче мак.

— Подумай, серденько, ми могли б мати більше дітей.

Цей доказ був трохи односторонній, однак переконав Емілію. Жили потім разом і були, наскільки це можливе в межах людської можливості, щасливі та мали ще десятеро дітей. Боже благословення, завдяки якому дон Рафаель міг спокійно вмерти без журби, бо вже мав доволі потомків. Звичайний собі дон Рафаель став нежданно з лавця та кар'єри батьком родини. Вислідом його практичної філософії була думка: „Долі треба дати те, що є в тебе“.

(Кінець).

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

Горі проти церкви, дві великі могили. Свіжо висипані, обкинені вінками. Зараз побіч могили героїв визвольних змагань. Одні при одних, тихі, мовчазні. Сплять стрільці, сплять мученики. Сплять згідно, може щасливі, що не видять, не чують. За одну справу лягли. Одні скорше, другі пізніше. Ростуть могили. Стари зникають, а кругом ростуть нові. По широким степах України, на пустарях Казакстану, пісках Туркестану, у тайгах Сибіру, над могутніми ріками Далекого Сходу...

До Стрия приїжджаю в одинадцятій годині вночі. На стадії українська міліція та словацька військова сторожа. До міста не впускають, але якось вгворююся. Зранку йду на село. По дорозі оглядаю. Стрий мало потерпів. В більшості від летунських нападів. Боїв було мало.

Старостою міста Стрия є інспектор Нарожняк. Міською українською міліцією провдить проф. Николин, якого заступником є Нарожняк Богдан. У провіді районної міліції стоїть Безушко. Міліціонери рекрутуються з міської та доокочинної сільської молоді. Вдержують порядок та поводяться дисципліновано.

Стрий має власний часопис, що виходить двічі в тиждень. Редагує М. Приймак. Журнал називається „Стрийські Вісти“, так як давніше, та є органом міської й районної управи Стрийщини.

Поодинокі товариства намагаються відновляти свою діяльність. Провід шкільництва улажує різні курси, учительський, шоферський, то що.

Бритійські Сили На Близькім Сході

БЕИРУТ. — Бритійці згромадили в Сирії і Палестині великі сили, які дозволять їм протівоставити, якби Гітлер хотів протидіяти через Кавказ, або через Туреччину, на терени Близького Сходу. До Сирії кожного тижня напливають десятки тисяч нового війська. Вояки в тамтих околицях британці рекрутують з Австралії, Нової Зеландії, а головню з Індії. В Індії британці мають невичерпані джерела людського матеріялу. Індійці під командою британських старшин все добре боролось. Та найголовнішою проблемою для британців було — де взяти для них вояків зброї, мундурів й інших потрібних воєнних продуктів? Тепер британці те все дістають від Америки.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Мігуель, Унамуну.

ДОН РАФАЕЛЬ, ЛОВЕЦЬ І КАРТЯР

(2)

Дитина гарна, наче сонічко, сеньоро Роджеріо, а здається мені ми вибрали теж добре пістунку.

— Чи не стане вона знову шлятихся?..

— Я займуся нею. То, було б негарно, колиб вона почала жити таким життям. Вона має обов'язки супроти дитини. Обманув її добре той її ледачий лобок й вона його тепер уже ненавидить.

— Не вірте так занадто...

— Я гтов заплатити йому дорогу до Америки. Однак вона нешасна...

— Лише поки їй не трапиться нагода.

— Кажу, що не допущу до того!

— Ну, а як їй сподобається...

— О, щодо того то правда, однак правда, що...

— Зуміють їй закрутити голову.

— Передовсім прошу, щоби ви журилися своїм сином.

Емілія не була зовсім обме-

женою жінкою, а просто була очарована поступком і героїською вдачею старого парубка, що вічно на пів дрімив. Полубила від початку дитину, начеб була її рідною дитиною. Адоптований батько та природна кормиелька дитини проводили довгі хвилини, кожне по одному розі колесики, вважали на дитину, що всміхалася кріз сон і ворухила устальками, начеби ссала молоко.

— Цеж мушина, — говорив дон Рафаель.

І їх очі часто стрічалися. Колиж Емілія держала дитину на руках, а дон Рафаель хотів дитину поцілувати, то устами майже доторкнувшись до пістунки, а її чорне волосся вичало при цьому батькове чоло.

— Ах, мені дуже жаль, що небаром мусітиму покинути тебе, мое сонічко! — сказала раз Емілія та притискала ди-

тину до грудей, начеб дитина розуміла її.

Дон Рафаель мовчав. Колиж дитині співала, зашипляючи її старою райською пісенькою, яку дістають у спадщині, яка переходить від серця в серце всіх матерей, то всеж кожна з них творить і винаходить знову вічно нову поезію, що все є, що все є одна, як те сонце — тут дон Рафаель думки перенеслися у забуту молодість, до давніх спогадів.

Колиска колисалася а разом із нею і серце прибраного батька.

„Приїде мацатура поганій...“ спливало йому зі шепотом підземних вод його серця

„Я забере собі дитину“, яка помало засипляє... „а, а, а!“

— Як Емілія вміє бути доброю неньою, — подумав собі в душі.

Раз, як говорили про прирочу, яка її вчинила пістунком, спитався дон Рафаель:

— Однак, дівчино, як воно могло статись?

— Ну, так бачите, дон Рафаеле! — і лице її зачервоніло.

— Так, правду кажеш, я розумію.

Потім дитина тяжко захоріла, настали тривожні дні й ночі.

Доки дитина була недужа, дон Рафаель сказав, щоби Емілія спала з дитиною в його спальні.

— Алеж пане, — сказала вона — як можете хотіти, щоби я спала там, де...?

— Там це зовсім просте, — відповів із прикметною йому ширістю — в ліжку. — Для того чоловіка, що був втіленою добротою, все було звичайне.

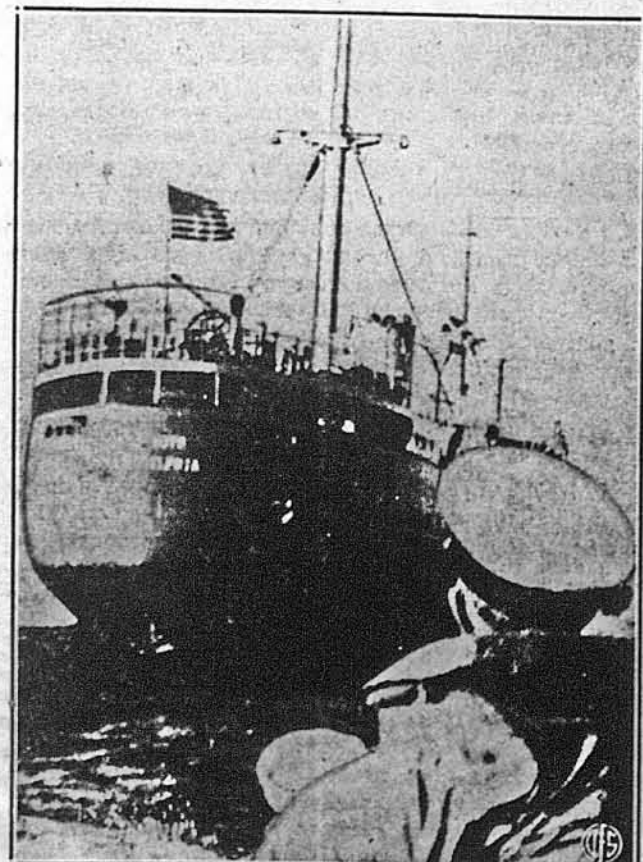
Вкінці лікар сказав, що дитина вже безпечна.

— Безпечна! — озвався дон Рафаель урадуваний та приступив до Емілії, щоби її обняти. Вона плакала з радості.

— А чи знаєш, — сказав їй при цьому та глядів на дитину, що всміхалася в розсвіті нового здоров'я — що я тобі хочу сказати?

— Скажіть мені це, — відвіла, а серце забилося їй.

— Ми обоє вільні, не одружені. Однак я гадаю, що ти все ще згадаєш того дурня, про якого навіть не знаємо,

ПІД ФАЛШИВИМ ПРАПОРОМ.—Американський прапор повіває на німецькому вантажному кораблі „Оденвальд“, що його піймали американські воєнні моряки з кружляка „Омега“. Корабель-бранець пробував під американським прапором переплисти Атлантику. Він і перетяв себе „Вільмом“. (Це американська офіційна свідання.)

ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ ДЛЯ ОБОРОНИ

Конгрес ухвалив і відіслав до Білого Дому закон про зміну трьох головних секцій закону про нейтральність, а саме: секцію 2, що забороняла торговельним кораблям вступ до портів воюючих держав; секцію 3, що виключала подорожування в районах війни; секцію 6, що забороняла озброєння кораблів.

Секретар флоту Накс заявив, що зміна морських обмежень в законі про нейтральність зробить „можливим збирання оборонних матеріалів, дозволивши конгресом на вживання у війні проти держав „осі“ та підсилку їх на ті позиції, де вони можуть бути використані... Та зміна також закликає, що воєнні зусилля британського громадянства, Китаю та Росії значно посилять сподіванку остаточної перемоги...”

Президент Рузвельт в промові на День Перемоги сказав, що Злучені Держави встали за зброю в 1917. році, аби „зробити життя у світі можливим для порядних людей”. Він сказав, що ті, що тоді загинули, вмерли „аби не допустити до того, що тепер робиться від одного кінця Європи до другого...” По словам Президента, американський нарід вірить, що свобода варта боротьби, і якщо нарід буде амусений битися за волю, він все битиметься, щоб її вдержати. Це наш обов'язок супроти тих багатьох, що вмерли аби здобути волю для нас, аби свобода в світі могла жити й зростати”.

Спори в угільних шахтах.

Оборона Рада Посередництва відкинула домагання юній про „закрити майстерні” („кловд шоп”) у угільних шахтах сталевих індустрій та заявила, що члени „Юнайтед Майн Воркерс” можуть „значно скріпити свої позиції перед народом Злучених Держав”, стримууючись від дальших страйків.

Президент Рузвельт звернувся до провідників сталевих індустрій та юній „Юнайтед Майн Воркерс” з закликом зробити „останнє зусилля аби забезпечити продовження продукції вугілля для виробництва сталі”. Юнія згодилася на домагання Президента, аби праця в шахтах продовжувалася в часі дальших переговорів.

Ленд-Ліз допомога.

Президент Рузвельт уповноважив адміністратора „Ленд-Лізу”, Стеттініуса „негайно почати доставку оборонних засобів” до Росії. Відділ розподілу сировини при ОПМ видав спеціальне розпорядження, що має на меті побільшити постійний доплив до Росії американських машинових знарядь на суму від \$10,000,000 до \$15,000,000. Згідно з донесенням Департаменту флоту ще два британські воєнні кораблі вступили до американських портів для направи.

Взаємовідносини з Хінами та Японією.

Президент сказав на пресовій конференції, що Злучені Держави Америки рішили відкликати з Хін американські морські військові відділи. Він каже, що під опікою тих відділів було порівнює мало американців. Секретар флоту, Накс, у промові в Провіденсі, Р. Ай., сказав, що Злучені Держави в стараннях затримати приятельські відносини з Японією.

Японією, виявили „терпелівість до такого ступня, що майже не має рівного в історії міждержавних відносин”, але тепер „година рішення настала...” Він каже, що ця країна проявляє „активність на Пасифіку не менше як на Атлантику, виключно з огляду на самооборону...”

Президент закликає підтримати Червоний Хрест.

Президент просить підтримати Червоний Хрест в його кампанії за членами, яка кінчиться 30 листопада, аби „доказати, що ми маємо почуття так само як завзяті втриматися сильними та вільними...” Червоний Хрест ставить собі завдання збільшити кількість членів до найвищого рівня, який був за першої Світової Війни, — 18,000,000. Останнього року дорослих членів було 9,200,000.

Цивільна оборона.

Бюро Цивільної Оборони видає докладне означення розмірів, кольорів та матерії 16 відзнак, що мають носити вишколені добровільні робітники. Помічник директор Бюро Цивільної Оборони, Дейвсон, передбачує, що ріжні галузі оборони потребуватимуть такої кількості добровільних жінок-робітниць: 1,000,000 для першої ночі, 500,000 для домашньої варті, по 100,000 для рятівання життя, домашнього догляду, шкільних обідів та для посади урядників в місцевих бюрох добровольців. 700,000 для охоронної програми, 600,000 сільських провідниць та 200,000 для служби повітряної охорони. Уряд Ц.О. також видає книжечку на 60 сторінок про затемнення, в якій подается, що райони від 300 до 600 миль від морських берегів мають бути приготівані до гашення світла з „ночі на ніч”.

Продукція і розділювання замовлень.

Заступник Президента, Валлес, говорячи в Нью Йорку, сказав, що „вкладаючи половину наших зусиль в державну оборону замість несповна одної п'ятої, ми могли б дорівняти тому, що виробляють британці й німці...” Директор розподілу, Нелсон, сказав у комісії для Нової Англії, що тепер видатки на оборону в середньому сягають \$1,175,000,000 місячно, але „щоби виграти цю боротьбу з достаточною швидкістю й левністю” країна має витратити приблизно \$3,500,000,000 місячно на оборону. Помічник директор ОПМ, Гілман, доносить, що деякі заводи працюють по 160 годин тижнево, на 4 зміни по 40 годин, але „праця може і повинна бути збільшена”. Три спеціальні потяги, заряджені відділом розділювання замовлень при ОПМ, вихали з Вашингтону на 40 днів об'їзду 79 міст. Потяги везуть зразки частин, потрібних для оборони аби показувати їх виробникам та удержити програму розділювання замовлень.

Ціни.

Президент Рузвельт в листі до Датоа, голови Конгресового Комітету Шляхів і Засобів, каже, що потрібні додаткові податки, аби обмежити купуву силу та „запобігти дальнішому різкому піднесенню коштів прожитку”. Сенат затвердив та повернув до нижчої палати законопроект, що має на меті

залишити оплату за помешкання в Колумбійському Дистрикті на рівні 1-го січня 1941. Адміністратор цін, Гендерсон, заявив, що ОПА потребує керуючих торговельних інженерів з довгою практикою в галузі виробництва машинерії. Він також доносить, що тимчасове усталення цін на ріжноманітні вироби з заліза та на килими. Він звернувся до виробників металевих канцелярських меблів не підвищувати цін від рівня 6-го листопада, коли ОПМ вкотре їх виробництво.

Першештво.

Директор розподілу сировини, Нелсон, почав збирання відомостей про потребу необхідних матеріалів від усіх індустрій. Це є крок до розділення тих матеріалів як для оборонної, так і не-оборонної індустрії. Він каже, що ця програма — яка стосується в першу чергу сталі, міді, алюмінія, гуми та хемікалій — може бути введена в життя протягом трьох місяців. Нелсон „заморозив” всі запаси магнезії та розподіляє їх тільки для оборони. Він наказав зменшити продукцію легких троків для цивільного вжитку на січень 1942 на 40 процентів від продукції за січень цього року. Він також поширив засаду першештва на продукцію матеріалів потрібних для направи елеваторів, рухливих сходів та конструкцій транспортної машинерії.

Збереження матеріалів.

Помічна адміністраторка регулювання цін, Елліот, подає відозву „Часті Споживачів у Загальній Обороні”, яка закликає уникати зайвих, не конче потрібних закупок. Вона каже, що торговельні та цивільні організації, „Бой Сквот”, дрібні продавці, церковні групи, професійні союзи та жіночі організації співпрацюють у тім напрямку, аби копія відозви дісталася до 30,000,000 американських домог. ОПМ та ОПА звертаються до виробників, аби не виробляли сталевих покришок на печі до варення від 15 грудня. Тим сподіється заощадити 2,500 тон сталі за 1942 рік.

Робітничі спори.

Президент Рузвельт створив спеціальну комісію, аби дала доклад протягом 30 днів в справі спору поміж „Рейлвей Експрес Ейдженсі, Інк.” та шоферами й візниками. Помічник директор ОПМ, Гілман, каже, що „протоколи у Вашингтоні показують, що кожне розходження поміж робітництвом та зарплатою має основу до розв'язання” без страйку. Секретарка праці, Перкінс, підтвердила в Оборонній Раді Посередництва загрозу страйку службовцями „Вотер-фронт Емплоєер Асоційшен” у Сіятел, Вашингтон. Державне „Консильйшен Сервіс” повідомляє про пологдження інших 47 спорів. (Ці інформації взято ФЛІ-СОМ з урядових джерел. В них подано, що зроблено в справі оборони за цілий тиждень, включаючи п'ятницю.

Про Справи У. Н. Союзу

СОЮЗОВЦІ В ЗАХІДНІЙ ПЕНСИЛВЕНІ ТА ЇХНІ ЖИТТЄВІ ПИТАННЯ.

Найбільше число Союзових членів живе у стейті Пенсильвенія. Та здається, що нема другого стейту в Злучених Державах з такою ріжноманітністю господарського життя і красою природи.

Великі сталеві компанії, ко палні вугілля та залізної руди, броварний та текстильний промисл, а рівночасно і рілництво. Знова чудові гори та великі ріки надаються на літні оселі, які кожного року стягають сотки тисяч населення.

Тому не диво, що й наші Союзовці в цьому стейті займаються ріжнотю працею, а зокрема рілництвом. В західній Пенсильвенії, яка входить у філадельфійський округ У. Н. Союзу, найбільше наших фермерів в околиці міст: Брістоль, Доїлстаун, Квекертаун, Потстаун, Перкалі, Ковтсвіл та Честер, себто головню в округах Бакс, Монтгомері і Честер.

В окрузі Ланкастер, де є найкраща фермерська земля, наших людей майже зовсім нема.

Як господарять наші члени?

У всіх округах, де мені довелося бути, наші фермери мають так звані загальні фарми — себто управляють всячину, але не спеціалізуються в певних продуктах. Цей факт обнижує видатність фарми і очевидно приходить з такої загальної фарми менші ніж фарми спеціальних. Наприклад, в околиці Потстаун один наш фермер доробився значного майна на молочарській фармі, а багато фермерів на загальних фармах задоволено зароблять на прожиток.

Чому наші фермери не ведуть спеціалізованих фармів?

Відповідь на це проста: не мають потрібного капіталу, щоби таку фарму поставити на належну висоту. Брак капіталу є теж причиною, що й менші загальні фарми не приносять користі, бо поодинокий фермер не може закупити потрібних машин. Друга головна причина, що наші фермери в цій окрузі не можуть вибитись наперед, це те, що їх фарми замалі, щоби там можна було вести добру господарку. Трета причина невідатності праці наших фермерів, це ненадажений збут вже зібраних плодів.

Зясувавши ось так ці три головні питання, що відносяться до наших пенсильвенських фермерів, спитаймо себе:

Що може в цьому зарадити відділ У. Н. Союзу?

Дуже багато, а саме:

- 1) Відділи можуть зібрати точні відомости про фарми і фермерів свого округу та подати це до загального відомо. У нас є вже й свої господарські організації, що в багатьох випадках можуть допомогти нашим фермерам. Наприклад у Філадельфії існує така кредитова інституція, Українське Будівельно-Позичкове Товариство, яке може обслужити цілий наш округ.
- 2) Наші фермери, за заохотою відділів, можуть започаткувати місцеві кооперативні товариства, які допоможуть їм вирішити справу закупки машин та збуту їх продуктів. Щоби започаткувати цю справу треба, щоби відділи в західній Пенсильвенії та Нью Джерзі (Потстаун, Ковтсвіл, Брістоль, Честер, Мінвіл та інші) зробили в себе організаційні збори та зібрали усі потрібні інформації не тільки від членів У. Н. Союзу, але й від усіх тих, яких вони вважають майбутніми членами У. Н. Союзу. На таких зборах ми

ПРЕДСТАВНИК ІНДІ. — Гіржа Шанкар Баджепай, що приїхав недавно до Нью Йорку з Бомбаєм, в Індії, аби служити представником Індії в Злучених Державах.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Філадельфія, Па. — Товариство Українсько-Американських Горожанок, відділ 41. С. У. А., замовило три примірники „Історії України” англійською мовою для розсилки до місцевих бібліотек.

Денбурі, Конн. — Відділ 370 У. Н. Союзу закупили „Історію України” М. Грушевського і книжку Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України” і призначили для місцевої публічної бібліотеки.

Денбурі, Конн. — Бр. св. о. Николая, від. 381 У. Н. Союзу, призначив „Історію України”, видану англійською мовою, для міської бібліотеки.

Порт Джервіс, Н. Й. — Громадянин Олекса і Анна Сидор закупили „Історію України” М. Грушевського і призначили для бібліотеки в Гай Скул.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЇ

ИОНГСТАВН, ОГАІО.

3 організаційних зборів Союзових Відділів.

Дня 1. листопада загоостили до нашої громади головний представник Українського Народного Союзу п. М. Мурашко та союзний організатор п. Д. Білецький, які прибули на організаційні збори. Членство було надзвичайно раде повітати тих двох гостей та послухати цікавих докладів на організаційні теми.

Збори, на які зібралось понад 150 учасників, заступаючи 5 відділів, відкрив короткою промовою представник 230 відділу У. Н. Союзу п. Теодор Періг. Покликавши на секретаря зборів гом. Івана Павловського, попросив до слова головного представника У. Н. Союзу, якого присутні щиро

DEFENSE QUIZ BOND

Q. What simple satisfactory way is provided for all of us to express our gratitude for being Americans?

A. The means is the purchase of Defense Savings Bonds and Stamps — available to almost every man, woman, and child. Ownership of even a 10-cent Stamp carries the satisfaction of knowing you have helped the Nation to arm.

Q. What denominations of Defense Savings Stamp are on sale at retail stores?

A. Stores are concentrating on selling 10-cent and 25-cent Stamps, in order to get a maximum number of customers to participate in the Defense Savings Program. Many stores also carry 50-cent, \$1, and \$5 Stamps. Stamps of all denominations may be purchased at post offices.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

цяв, що при найближчій нагоді загоостили до довше до нашої громади.

По промовах почалася дискусія над порушеними справами. Запитували в справі організування молоді та як виховувати молодечих організаторів, і т. п. В дискусії брали участь: Іван Кравець, секретар 140 відділу, Микола Волинчак, Михайло Ткачишин, б. секретар 218 відділу, пані Марія Розуміло - Періг, від 348 жіночого відділу та б. головна міто-предсідниця У. Н. Союзу й Іван Павловський (зорганізував цього року 20 нових членів).

Предсідник зборів, п. Т. Періг, подякував головному представникові п. Мурашко та організаторові п. Білецькому за їх труди та доказав про організаційні справи 360-ри закінчилися в тому дусі, що всі відчули, що ми одна союзова родина та що маємо спільно працювати для більшого розвитку нашої Батька - Союзу.

Іван Павловський, секретар зборів.

ТЕПЕР СТАВЛЯТЬ — ІСТОРІЮ БОРОТЬБИ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ!

“COSSACKS in EXILE”

основану на безсмертій опереті Семена Артемовського „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ”

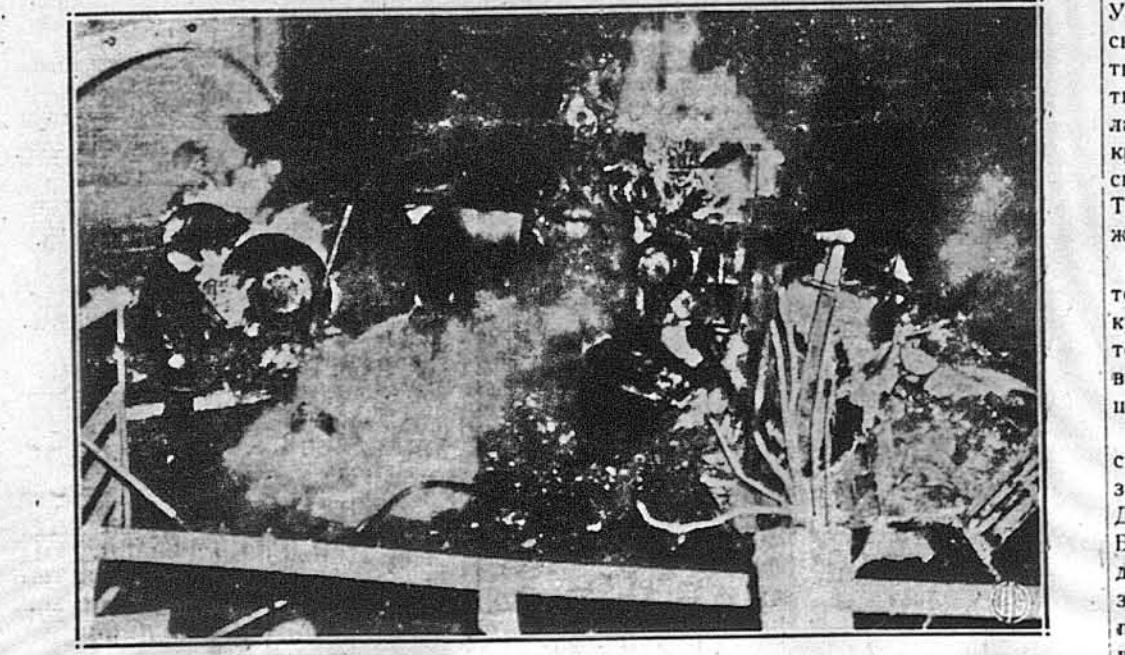
У головних ролях

МАРІЯ СОКІЛ і МИХАЙЛО ШВЕЦЬ

MIAMI THEATRE
6 Av. & 47 St.
N. Y. C.

Додатково:
„ЦИГАНСЬКА МЕЛЬОДІЯ”
і ВОЄННІ НОВИНКИ

Безпереривно від 10. рано. До 1. пополудні 15 ц.

ДЕВ'ЯТЬ ОСІБ ЗГІНУЛО ТУТ. Поліція каже, що п'яний візник авто вдарив з розгоном у цей великий омнібус кося Рошвіла, Ілінойс, чим спричинив пожеж, від якого загинуло 9 пасажирів „боса”. Цей скотиняк з гостинця в потік і там зажився. Візник авто, що спричинив випадок, вийшов з пригоди цілий.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР ІСТОРІЮ УКРАЇНИ ПО АНГЛІЙСЬКИ

A HISTORY of UKRAINE

By Michael Hrushevsky

СТОРІН 629, 4 КАРТИ, PRICE \$4.00

ВІРІЖТЕ ЦЕЙ КУПОН НА КРОПОВАНІЙ ЛІНІЙЦІ І ЗАШЛІТЬ ЗО СВОІМ ЗАМОВЛЕННЯМ.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ”, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Імя _____

Адреса _____

Місто _____

Стейт _____

Жіноча Сторінка

Чого Сподіватися Нам Від Жіночої Сторінки?

"Редакторка і двадцять осіб працює постійно над жіночою сторінкою „Дейлі Ньюз". До цього треба додати ще кореспондентів по містах, столицях та домах моди. Але найбільше матеріалу доставляють листи від читачок, яких приходить по кілька, а то й кілька тисяч у день".

Прочитавши це, я подумала про чотири шпальти жіночої сторінки, що кілька місяців тому почала появлятися як вислід скромного співробітництва трьох чи чотирьох принагідних дописувачок та редакції нашого щоденника. І на хвилину я бачила в моїй уяві обведену чорною літвом, наче некролог по померлій: справа її існування на далішню будучність видалася мені безнадійною.

Але це лиш на хвилину. Перш за все я впокоїла себе твердженням, що наша сторінка має окремі завдання, для яких не треба їй коштовних експертів моди, педагогів, чи хеміків. Якщо вона буде інформувати читачок про новини в цих ділянках на підставі американських щоденників та магазинів, вибравши це, що підходить нашому уподобанню та відповіді обставинам, радше скромним ніж вибагливим — вона всецільо сповнить своє завдання.

Більшою болячкою є справа зв'язків з читачками, бо саме вони, а не статті редакторів, є животною силою для газети. Статті здебільша є лиш вислідом одного чи кількох відтінків людських відносин, що інтересують автора. Часом таке окрема зацікавленість автора покривається з цим, чим цікавиться більшість читачів — часом автор вміє так примамливо вбрати в слова якусь незнану тему, що вона зміцняє чи поступово позискує йому нових читачів. Багато ділянок часопису, незаних тому кількадесять літ, розрослося в цей спосіб до цілих сторінок газети. Театр, радіо, новинки про книжки і щораз інші теми збагачують зміст щоденників. Але ці, що редагують жіночі магазини, чи сторінки погоджуються в одному: для цього матеріалу, який мають вони приготувати, зв'язки з читачками є необхідні.

Ці зв'язки — це листи до редакції. Коли купили ви щось у склепі, і воно показалося непригожим, або меншої вартості, звернете його, або при найближчій нагоді вискажете продавцеві своє негодовання. Також, нерідко, чути як приходить жінка до склепу і заки замовила новий одяг хвалить продавця за цей, що його купила у нього останнього разу. Купець розрадуваний, головню як склеп повний клі-

ентів, бо таке признание це найкращий для нього розголос. Оплачується воно і цій жінці, бо у купця вона вже має марку клієнтки, якій варто догодити. Нагадаю за луху обслуговування це острого для цього, який хоче свій бізнес успішно вести і розвивати. Часопис, це установа що розвивається на клієнтах-читачках і мусить числитися з їх уподобаннями. Висказують вони їх своїми листами до редакції, своїми признаннями чи доганами за що обслугову, яку дістають.

Відноситься воно і до читачок жіночої сторінки. Та ще є окремі причини, які заставляють нас повести пропаганду за тісніші зв'язки між читачками і цими, що хочуть друкованим словом обслуговувати їх зацікавлення та потреби. Вони виходять з ціллі, які ми — українці по походженню та мові — намітили собі у відношенні до старої та нової батьківщини. З цими цілями, для яких підпоруємо тут українську пресу, дбаємо про своє мистецтво, закладаємо свої установи та стараємося вдержати між собою найтісніші товариські та організаційні зв'язки. На те, щоб вилотити усе найцілішнє спомежи нас та вложити його в американську культуру з певною українською походженням, та щоб для нас самих створити можливості особистого розвитку.

Для цього останнього немає для жінок більшої нагоди, як свій часопис, чи — як у наших скромних обставинах — жіноча сторінка. Є у нас якийсь цікавий досвід чи помічання — шож краще, як поділитися ним з кількома сотками, а може й тисячами жінок, для яких може стати теж цікавим а то й помічним. Знають ці, у кого діти, як тяжко заставити їх вживати у хаті української мови від хвилі, коли пішли у школу, і як ізза цього у пізнішому віці забувають її, хоч в дитинстві володіли нею цілком поправно. А всеж є мами, що поборюють якусь чи труднощі, і діти їх виростають, знаючи в письмі та слові українську мову та вживаючи її між рідною і своїми. Чи завдячувати це книжкам, судівству, примірови старших — чи давати дітям скромні грошеві нагороди, чи заохочувати в інший спосіб? Хто знає, купець розрадуваний, головню як склеп повний клі-

єнтів, бо таке признание це найкращий для нього розголос. Оплачується воно і цій жінці, бо у купця вона вже має марку клієнтки, якій варто догодити. Нагадаю за луху обслуговування це острого для цього, який хоче свій бізнес успішно вести і розвивати. Часопис, це установа що розвивається на клієнтах-читачках і мусить числитися з їх уподобаннями. Висказують вони їх своїми листами до редакції, своїми признаннями чи доганами за що обслугову, яку дістають.

Відноситься воно і до читачок жіночої сторінки. Та ще є окремі причини, які заставляють нас повести пропаганду за тісніші зв'язки між читачками і цими, що хочуть друкованим словом обслуговувати їх зацікавлення та потреби. Вони виходять з ціллі, які ми — українці по походженню та мові — намітили собі у відношенні до старої та нової батьківщини. З цими цілями, для яких підпоруємо тут українську пресу, дбаємо про своє мистецтво, закладаємо свої установи та стараємося вдержати між собою найтісніші товариські та організаційні зв'язки. На те, щоб вилотити усе найцілішнє спомежи нас та вложити його в американську культуру з певною українською походженням, та щоб для нас самих створити можливості особистого розвитку.

НА РІЖНІ ТЕМИ

КОЛИСЬ І НИНІ

Брошура під наголовком „Законний стан жінки в Злучених Державах Америки", що її видав недавно департамент праці, подає як прикрасу світлину стінного мальовища в головній коритарі будинку департаменту справедливості в Вашингтоні, котру самий артист назвав. Сучасна справедливість і жінка.

На епізод частини цього стінного мальовища представлена жінка в першій дні цивілізації, коли вона була рабою, часто вночком чоловіка. В середній частині мальовища справедливість розриває зализний ланцюг, що прикував жінку до залізного арма; звільняючи жінку за залежності від витворених чоловіком традицій, справедливість пускає жінку до нової цивілізації.

Довкола цього центрального образу, немовби рамою, йдуть образки, що представляють різні заняття жінки після її визволення: штука, розсід, виховання, бизнес, драма, спорт, уряд, наука.

Видання цієї книжечки є теж свідомством, що ще не всі жінки знають про свої права. Себто не всі жінки є визволені, як це намальовано на образі.

РОЗВІЙ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ

На основі „загального", себто звичаєвого, права Америки жінка не мала політичних прав. На основі того права муж і жінка вважалися за одну особу, а її представляв чоловік. Жінки не мали права бути урядниками держави, бо вони не сповняли військової служби. Жінки не мали права служити як присяжні судді.

Всякому нині відомо, які права політичні мають жінки. Книжечка департаменту праці дає їх подробичний перегляд. Та книжечка не дає ніякого поняття (бо це не її ціллі) про те, що почування й погляд чоловіків у багатьох кругах населення Америки ще далі стоять на тому самому становищі, на якому стояло досить уже давно звичаєве право.

ЧИ МОДЕРНА ЖІНКА СПОВНИЛА НАДІЇ?

У минулу середу відбулася в Нью Йорку дебата на тему досягнень модерної жінки (під якою треба розуміти очевидне не стільки жінку нових часів, скільки жінку, що вже може покористуватися всіми тими правами, з яких користується чоловік).

Американський письменник Луїс Бравн обороняв погляд, що жінка сповнила надії, а другий письменник, Синклер

Держим цей приклад перед очима, коли має вийти щось путнього з наших скромних газетних починів.

Клявдія Олесницька.

Луїс, заступав думку, що вона не сповнила.

Хоча вони не погодилися у відповіді на головне питання, вони погодилися в деяких справах. Наприклад, оба вони признали, що жінки покищо показались позади чоловіків у багатьох ділянках, головню в музиці й медицині, однак оба знову признали, що жінки в Америці перевищили чоловіків на полі літератури.

ВИЗНАЧІСТЬ І ПОДРУЖЖА

Бравн зазначив у своїх відчиті, що з 10,333 визначних американських жінок 47 процентів (себто 47 на кожну сотку) не є подружені.

Бравн пояснив їх старе паненство тим, що, мовляв, ті жінки не є „матірнього типу", себто не надаються на матерей.

Однак, я не знаю, чи не поставив він вота перед кінцями. Себто, чи тому ті жінки не подружені, що вони не є „матірні", чи тому вони не є матірні, що не подружені?

ЖІНКА І БРАТЕРСТВО

На погляд Бравна, новочасна жінка зробила багато для поступу братерства між людьми.

Казав Бравн: „Жінка є тепер більше товаришем чоловіка. Вона розуміє чоловіка краще тепер, коли вона має більше часу читати й ходити до Тавн Голу (на відчиті)".

Не знаю, чи справді від того жінки порозумнішали, що більше читають або більше на відчиті ходять. Чи не бувають книжки й чи не бувають відчиті, від яких людина знає ще менше, ніж знала перед тим? Чи не від того жінки просто знають більше нині, ніж знали давніше, що нині мають час більше думати?

НОВА ЖІНКА І ЧОЛОВІК

Синклер Луїс зробив цікаве помічання, властиво його не висказуючи, на нього тільки натякаючи, коли він починав свою промову, з того, що він говорить не до жінок, але до людей.

За цим висказом можна додати думку, що, коли людина добає в кожній справі пол, коли вона при кожній згадці про людину зараз хоче знати, чи це чоловік, чи жін-

ка, то така людина часто траить з очей те, що й чоловіки й жінки це люди.

ДВА ПОЛИ, ДВІ МОВИ

Замітно, що Синклер Луїс ужив у цьому вислові на висказання того, що українців висказує одним словом „людина", аж два: human being (людська істота).

З того, що це говорив великий письменник, можемо догадатися, що він сказав так по відповідній застанові над словами. Коли він ужив аж двох слів, де українці можуть висказати одним, то знав, що англійська мова не має властивого слова на означення того, що ми висказуємо словом „людина". Правда, вона в тому значінню уживає часто слова „man", але коли прийдеться говорити про жінку й чоловіка й вживати слова „мен" на означення мужчини, то звисно зараз у тому самому реченні не можна вживати того самого слова в іншому значінню (людини). Тому й письменникові приходить описувати „людину" двома словами, як „людську істоту".

У подібному положенні находитесь й московська мова, котра на означення людини вживає слова, як „человек", котре властиво означає мужчину.

При переїзді дуже високих верхів гір Андів, де повітря є дуже рідке, центральна, перуанська залізниця мусить вести зо собою великі посудини з киснем для тих пасажирів, що мають слабе себце.

ОГОЛОШЕННЯ

ВАЖНЕ для тих українців, що подуть до Мамми, на Флориді, на відпочинку, а хотіли мати гарне помешкання, і не дорого, нехай зайдуть до:

МАКСИМОВИЧА,
2225 N. W. 82nd St., Miami, Fla.
Phone: 7-4170.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ І ШКІРИ, жолудка, нирок, мочевого міхура, загально ослаблення, пухлення жезла.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОІДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ
Породи Даром.
Екзамінація і Бадання Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ

Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИНИ днів: від 9 рано до 7:30
вечером. В четвер від 9 до 4
Неділями і святами від 10 до 1.

ДАЛЕКО МЕНШЕ

Це щира правда, що наша услуга коштує далеко менше, ніж пересічна людина є встані заплата. Це річ природна, що хто бачає яоміс спеціальної услуги, той надіється спеціальних коштів за ту услугу.

Але кожна родина може домагатися від нас услуг, і не лаятися якогось спеціальних коштів. Наші услуги є мінімальні і є встані задовольнити всі людські домагання.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

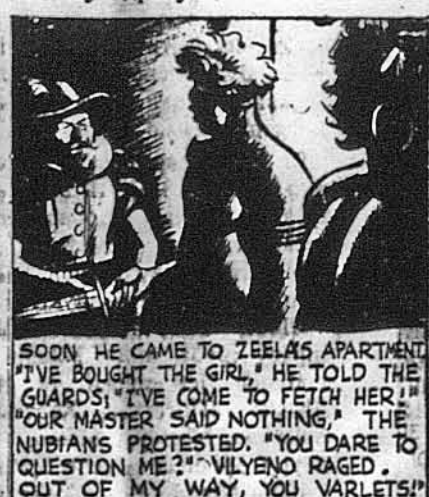
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

Рішившись на якийсь план Вилієно закликав свого слугу і йому звелів: „Іди до Гуйона і скажи йому, що я хочу його конче бачити".

Хвилину пізніше, як Гуйон поспішав на заклик Вилієна, сам Вилієно закрадався до дому Гуйона. Скоро він дістався перед кімнату Зелі.

Сторожі в першій хвилині загородили йому дорогу. Але Вилієно заявив: „Я купив цю дівчину як невільницю. Тепер я хочу її забрати".

Сторожі таки не хотіли його впустити. Тоді Вилієно кричав на них: „Ви не вірите мені?" З тими словами він роstrутив сторожів.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН а цею препарованою металевою труною, двома автами, караваном, балсамуванням, відвізанням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з візком однієї в належності за церковну відправу і цимтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4846

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Flaia):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, БРОКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 449. Підступ драбуги.